ЦПЛР-ДЕТСКИ КОМПЛЕКС „Й.ЙОВКОВ”-
СЕВЛИЕВО

ПЛАН

ЗА ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ НА УЧИЛИЩНИЯ ТОРМОЗ МЕЖДУ ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ В

ЦПЛР - ДЕТСКИ КОМПЛЕКС „Й.ЙОВКОВ”

ПРЕЗ УЧЕБНАТА 2025/2026 ГОДИНА

СЕВЛИЕВО,2025

I.Дейности на ниво организационно педагогическа форма:

- За работата на ниво клубна/кръжочна форма следва да се прилагат всички форми на групова работа, дискусии, решаване на казуси, споделяне на опит, като се използват възможностите на извънучилищните дейности.
- Целта е да се създаде пространство, в което се говори открито за тормоза и се работи за формирането у децата на нагласи и социални умения, недопускащи насилие като например: емпатия,толерантност и уважение към различията,решаване на конфликти и др.Децата трябва да се стимулират първо сами да дават отговори на поставените въпроси, а след това да се предлагат официални дефиниции. Всяка първа дискусия трябва да започне с договаряне на правилата за работа, като например - всеки има право да каже какво мисли, всеки има право да бъде изслушван, мненията не се омаловажават и т.н.

II.Основни теми :

1. Какво представлява тормозът, разпознаваме ли го и как можем да докладваме за случаи на тормоз;
2. Какви са преживяванията на извършителя и потърпевшия (някои видове поведение като присмиването може да изглеждат като игра или шега, но обиждат и водят до негативни емоции у този, към когото са насочени и той да се чувства унизен или заплашен);
3. Как се чувстваме когато видим прояви на тормоз и какво правим;
4. Какво можем и искаме да направим;
5. Кои са основните ценности, правила на поведение, които следва да приемем;
6. Как можем да ги прилагаме.

Разглеждането на последната тема следва да завърши с изработването на общи правила на поведение и договаряне на процедура, в случай на нарушаване на правилата. Въпреки че това са дейности на ниво клубна/кръжочна форма, те могат и е важно да се приложат и с родителите, и с учителите.

Паралелно с дейностите в клубовете и кръжоците е необходимо да се провеждат и дейности, които обхващат цялата общност в ЦПЛР-Детски комплекс.

III.Дейностите на ниво ЦПЛР-Детски комплекс включват:

1. Обобщаване на всички предложения за правила на поведение и ценности, направени от клубовете и кръжоците и формулиране на общовалидни ценности и правила, които да бъдат част от политиката на ЦПЛР-Детски комплекс;

2. договаряне на единен механизъм, включително разписани ясни отговорности, за реагиране при всяка проява на тормоз и насилие;

3. разработване на предложения за промени в Правилника за устройството и дейността и обсъждането им с всички учители и служители в ЦПЛР-Детски комплекс;

4. прилагане на програми за развитие на личните и социалните умения на децата;

5. подобряване на системата за съобщаване на случаи на тормоз;

6. включване на експерти, родителите и самите ученици в процеса на създаване и реализирането на всички интервенции;

7. повишаване квалификацията на учителите за работа с програмите, включително реализиране на специализирани тренинги за определени категории от работещите в училище за справяне с критични ситуации и други;

8. разработване на стъпки за привличане на родителите;

9. осигуряване на реални партньорства с външни на ЦПЛР-Детски комплекс служби, организации и специалисти;

10. насочване към основни здравни и социални услуги за децата и семействата.

Привличането на родителите е важна част от реализирането на програмата и важно условие за нейната ефективност.

IV. Родителско съдействие :

1. родители - специалисти от областта на помагащите професии (психолози, социални работници, лекари, свещеници) или други професии, които могат да бъдат полезни,

2. родители, които могат да се включат в групи за придружаване на определени групи деца по пътя от дома до ЦПЛР-Детски комплекс;

3. родители, които могат да станат посредници между ЦПЛР-ДК и родителите или други организации и институции;

4. родители, които могат да осигуряват ресурси - в натура, услуги или пари, за изпълнение на дейностите.

V.Интервенции в ситуации на тормоз, според приетите правила:

ЦПЛР-Детски комплекс се нуждае от ясни процедури в случаите, които са специфични за всяко учебно заведение, район или общност. Примерен вариант за процедури:

Ниво на тормоз	Отговор на ЦПЛР-Детски комплекс
Ниско нарушаване на правилата	Прекратяване – изтъкване на нарушеното правило – налагане на съответната последица
Повтаряне на едни и същи нарушения на правилата	Протокол за тормоз – възстановяване на щетата, преценява се дали е необходимо да се разговаря с родителите
Сериозно – злоупотреба със сила, както и при екстремни ситуации, в които съществува опасност за живота и здравето, телесния интегритет, както на детето-жертва, така и на детето-извършител.	Насочване към местната комисия за БППМН и полицията,ДГ,училища и община по силата на координационнния механизъм; Протокол за тормоз – среща с родителите – възстановяване на щетата – включване на учениците в допълнителни програми

По-голямата част от ситуациите на тормоз могат да бъдат овладени от учителите, а някои от самите деца. На първо място важно е да се разграничат случаите, когато не се касае за тормоз, а само за игра или приятелско премерване на силите между децата. За целта е необходимо да се наблюдава поведението на децата, включително и на тези, които само присъстват без активно да участват. Следното би могло да помогне за правилна оценка на ситуацията:

- Ако децата се закачат, бутат или блъскат или си разменят шеги, като при това се смеят, разменят си ролите и позициите и никое от тях няма видимо доминиращо положение, а околните не им обръщат особено внимание, то най-вероятно става дума за игра.
- Ако едно от децата е видимо напрегнато, не се усмихва, опитва се да се махне, ако ролите не се сменят, а другото дете е в постоянно доминираща позиция и това поведение привлича вниманието на околните, то най-вероятно става дума за тормоз.

Ако се касае просто за приятелска игра учителят може да се намеси, за да предупреди децата да внимават да не се наранят. Ако обаче наблюдаваното поведение може да бъде определено като тормоз е необходимо да се предприемат следните стъпки:

VI. Прекратяване на ситуация на тормоз:

Задължение на всеки учител е да се намеси, за да прекрати ситуация на тормоз, на която е станал свидетел.

1. В случай на физически тормоз децата трябва да бъдат разделени и да се прекрати физическият контакт между тях незабавно.
2. Не трябва веднага да се разпитва за случилото се, да се обсъждат причините за насилието или да се изяснява ситуацията. Важното е учителят ясно да обяви пред всички, че това е насилие и то е недопустимо поведение. Често спонтанната реакция на възрастните е заставането на страната на „жертвата" и наказване на „насилника".

VII . Реакции спрямо детето, което е упражнило тормоз:

1 Когато става въпрос за първа проява, която не е тежка по отношение на нанесената вреда, може да се приложи подходът за възстановяване на щетата или да се наложи друга предварително съгласувана мярка;

2. Когато се прилага подходът за възстановяване на щетата е необходимо задължително да се уведоми класният ръководител;

3. Подходът за възстановяване на щетата често се прилага в училище като логическо последствие от отклоняващото се поведение, свързано с рушене на материалната база. Той се основава на принципа, че „всяка щета, нанесена на друг, трябва да бъде възстановена" и включва съответните действия в тази насока.

Като първа стъпка учителят изслушва детето. Не е желателно детето да се изслушва съвместно с потърпевшото дете. След изясняване на ситуацията и постигане на договорка,учителят за определен период от време може да проследява поведението на децата и да дава обратна връзка.Учителят може да потърси съдействие и от другите учители, които също да проследяват поведението на децата и да реагират своевременно.

VIII. Реакции спрямо дете, което е обект на тормоз

Работата с деца, които са обект на тормоз, трябва да бъде насочена към формиране у тях на умения за справяне с подобно поведение.

1. Важно е учителят да поговори с детето, по възможност още същия ден

2. Погрешно е открито и публично пред другите деца да се оказва подкрепа на потърпевшото дете, защото това допълнително ще урони достойнството на детето пред неговите връстниците;

3. При този първи разговор е важно да се предложи на детето подкрепа, като се остави то само да определи какво точно ще му помогне да се почувства сигурно;

4. Детето трябва да почувства доверие и сигурност за споделяне, което е особено важно, ако насилието се повтори

5. Никога не трябва да се предлага среща между дете, жертва на насилие и неговия мъчител с цел да се помирят и да се разберат.

6. Детето трябва да се наблюдава в следващите дни, за да се уверим как се чувства и при необходимост отново да се разговаря с него.

IX. Реакции, спрямо наблюдателите:

1. Не се отстраняват наблюдателите, когато се прекратява или управлява ситуация на тормоз като всички, които са били там да видят какво се прави съгласно правилата на училището;
2. Изтъкват се тези, които са се намесили в защита ценностите на ЦПЛР-ДК. На останалите се споделя очакването да направят същото, ако се случи в бъдещето;
3. Насърчение за грижа спрямо тормозеното дете.

X. Система за насочване към други служби:

В тази връзка е необходимо да бъде потърсено съдействие от страна на социалните работници от отделите „Закрила на детето" към Дирекциите „Социално подпомагане". Социалният работник е професионалистът, който може да проучи ситуацията, в която се намира детето, условията, при които живее, родителският капацитет и при необходимост да предприеме мерки, които да подпомогнат детето и семейството като цяло.

В случаи на дете в риск е важно да бъдат обединени усилията на специалистите от различни области, за да бъдат ефективни мерките за закрила. В този смисъл социалният работник е партньор на останалите специалисти, ангажирани с проблема.

Към настоящия момент на местно ниво са сформирани мултидисциплинарни екипи. Задължително представени страни в тези екипи са представителите на Дирекции „Социално подпомагане" (отдел „Закрила на детето"), МВР и общината.

XI. Кога и къде може да бъде подаден сигнал за дете в риск:

Съгласно Закона за закрила на детето, чл. 7 (1) „Лице, на което стане известно, че дете се нуждае от закрила, е длъжно незабавно да уведоми дирекция „Социално подпомагане", Държавната агенция за закрила на детето или Министерството на вътрешните работи.

(2) Същото задължение има и всяко лице, на което това е станало известно във връзка с упражняваната от него професия или дейност, дори и ако то е обвързано с професионална тайна".

Към Държавна агенция за закрила на детето функционира Национална телефонна линия за деца 116 111. Националната телефонна линия за деца предоставя консултиране, информиране и помощ по всякакви въпроси и проблеми, свързани с деца. Към нея при необходимост могат да се обръщат за съдействие и професионалисти. Националната телефонна линия за деца с номер 116 111 е с национално покритие, достъпна от територията на цялата страна, напълно безплатна за обаждащите се, независимо дали звънят от стационарен или мобилен телефон. Тя функционира 24 часа в денонощието.

Според Координационния механизъм, в случай че сигналът за насилие бъде приет от някой от визираните органи за закрила – получен от ДСП/ОЗД, ДАЗД или МВР (съгласно чл.7 от Закона за закрила на детето), той е длъжен да уведоми за това останалите незабавно до 1 час от регистриране на сигнала, включително по телефон и факс. Сигналът се изпраща в Дирекция „Социално подпомагане" по настоящия адрес на детето.Съгласно Координационния механизъм във всеки един отдел „Закрила на детето" при Дирекция „Социално подпомагане" началникът на отдела е на разположение, като той определя отговорен социален работник. В отдел „Закрила на детето" определеният отговорен социален работник извършва проверката на сигнала до 24-часа от постъпване на сигнала.От страна на ЦПЛР-всеки един професионалист, работещ в системата на образованието може да подаде сигнал към отдел „Закрила на детето" по местоживеене на детето. Това може да бъде директор, учител,преподавател,домакин и т.н.Когато разбере за действия или ситуации, които заплашват здравето и сигурността на детето, да има моралната и законова отговорност да информира органите за закрила на детето.При разпознаване на деца,нуждаещи се от закрила,своевременно сигнализира Дирекция „Социално подпомагане"-Севлиево-**ул."Хан Аспарух"№5** или на тел.: **0675/35292 и 0882 826117**

Когато сигналът се отнася за дете в риск, той ще бъде проучен от социалния работник, дори да е подаден анонимно.

При проучването на сигнала социалният работник може да потърси съдействие от страна на училището – информация за детето във взаимоотношенията му с учениците, впечатленията на учителите, т.е. ще потърси информация, с която да бъде направена оценка на случая.

В случай че бъде установен риск за детето, то ще бъде отворен случай, т.е. ще бъдат предприети мерки за закрила. Ще бъде изготвен план, в който ще бъдат описани планираните мерки, като социалният работник ще следи за изпълнението на плана.

Работата в екип ще даде възможност и за обратна връзка между различните специалисти, работещи с детето и неговото семейство за успехите или трудностите в планираните цели.

XII. Включване на родителите:

- Във всички случаи е необходимо родителите да бъдат уведомени за случилото се, както и за предприетите от училището действия за разрешаване на ситуацията;
- В разговора е важно да се акцентира върху необходимостта родителите да не критикуват другото дете, а да се опитат да погледнат на ситуацията през погледа на другата страна;
- Родителите трябва да бъдат запознати, че критиките, обидите и неглижирането на другото дете от тяхна страна само ще задълбочат конфликта;
- Разговорът трябва да бъде проведен на подходящо място, в партньорски взаимоотношения, като се предостави отворено пространство за споделяне на техните опасения и гледни точки;

XIII. Ресурсна обезпеченост:

1. Ръководството на ЦПЛР-Детски комплекс се задължава да осигурява:
   - Обучение за всеки един от служителите си задължително всяка година;
   - Изграждане на механизми за взаимодействие с различни институции;
   - Осигуряване на подкрепяща мрежа от специалисти в училище, които да удържат ситуации на тормоз в училището;

Настоящият документ има характер на задължителен при разработване на училищни политики и програми, свързани с насилието и при справяне в случаи на насилие.

Актуализацията на Планът за противодействие на училищния тормоз между децата и учениците е приет на заседание на Общото събрание в ЦПЛР-Детски комплекс „Й.Йовков”-Севлиево от 26.09.2025 г.

ЦПЛР-ДЕТСКИ КОМПЛЕКС * ОБЩИНА СЕВЛИЕВО *

Директор ЦПЛР-ДК:

/В.Петкова/

ЦПЛР - Детски комплекс „Й.Йовков”

гр.Севлиево,ул.”Св.Св.Кирил и Методий” №33,тел.:0675/80492

ЗАПОВЕД

№ РД-04-76 от 30.09.2025 год.

На основание чл.25,ал.4 от Закона за администрацията и във връзка с т.2.1 от Механизма за противодействие на тормоза и насилието в институциите в системата на предучилищното и училищно образование и чл.259 от ЗПУО

УТВЪРЖДАВАМ:

1. актуализацията на План за противодействие на тормоза и насилието в ЦПЛР-Детски комплекс „Й.Йовков” за учебната 2025/2026 година.

2. Координационен съвет в състав:

Председател: Венета Петкова – директор

Координатор: Камелия Тодорова – старши учител

Членове: Николай Михайлов – учител

Пламен Пенчев – старши учител

Настоящата ми заповед да се сведе до знанието на персонала в ЦПЛР-Детски комплекс „Й.Йовков”-Севлиево.

ЦПЛР-ДЕТСКИ КОМПЛЕКС * ОБЩИНА СЕВЛИЕВО *

Директор на ЦПЛР-ДК:

/В.Петкова/